

Naplójegyzetek XXIII.

Mi az, hogy jóság?

– Ha manapság állítanák Jézust Pilátus elé, könnyen lehet, hogy a párbeszédjük így hangzana: „Arra születtem, s azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek a jóságról. Aki a jóságból való, hallgat szavamra.” Pilátus erre megkérdezi: „Mi a jóság?” – vetette fel a témát teológus barátunk.

– Jézus ma már nem az igazság tanúja lenne, hanem a jóságé? – kérdezte fiatal háziasszonyunk.

– Az igazságé is, persze. És a jóságé is. De ma már azt sem hinné el neki Pilátus, hogy jóság is van a világon. Egykor még csak az igazságot kérdőjelezte meg, ma már a jóságot is megkérdőjelezné.

– Ott talán még nem tartunk – mondta idős tanárnő vendégünk.

– Ha a kereszténységet megtagadjuk, akkor nincs alapja a jóságba vetett hitünknek sem. Ha nem hiszünk Istenben, akkor nem is bízunk benne. De akkor nem bízunk a szeretetben, azaz a jóságban sem. És akkor nincs miért bízunk egymásban – érvelt teológusunk.

– Pedig az egész modern civilizáció és kultúra a bizalmon alapszik – vetette közbe egyetemista vendégünk.

– Mi köze a modern civilizációnak és kultúrának a bizalomhoz?

– Bemegy a boltba. Vásárolsz kenyeret, sajtot, gyümölcsöt. És bízol abban, hogy amit a pénzedért kapsz, az valóban kenyér, sajt vagy éppen gyümölcs lesz. De milyen alapon bízol ebben?

– Mert a bolt azért van, hogy ilyesmiket lehessen vásárolni benne – mondta a mérnök úr.

– De csak, ha az a bolt valóban bolt, és nem rablók tanyája. Bízol abban, sőt, törvényszerűnek tartod, hogy a pénzedért kiváló minőségű árut kapsz. Azaz hogy nem csapnak be. A kereszténység alapállása szerint ebben bízhat is.

– Ezt elvileg a törvény is biztosítja.

– A keresztény országok törvénye. De most, amikor a haladó világ megtagadja a kereszténységet, megtagadja ezt az elvet is. Már nem kötelező jót akarni a másik embernek. A haszon elve felülírja a jóakarát elvét – ecsetelte a teológus.

– Előfordul.

– Például, ugye, törvényes, ha a gyártók új termékeiket embereken próbálják ki. Nagy összegeket ajánlanak fel az emberkísérletek résztvevőinek. Ha valaki elcsábul, aláírja a szerződést, és aláveti magát a kísérletnek, ha bármi baja esik is, utólag nem reklamálhat. Sem ő, sem a családja.

– Aki ilyesmire rászánja magát, az meg is érdemli – legyintett a mérnök úr.

– Megérdemelné, ha minden, amit maga körül lát, a média, a divat, a reklám legfőbb jóként nem a pénzt állítaná. Aki nem gondolkodik elég kritikusán, vagy nem ismeri a krisztusi tanítást, elfogadja az élet lefontosabb tényezőjének a pénzt – lendült bele háziasszonyunk.

– Sajnos, a fiatalok és az iskolázatlan emberek között már túlnyomó többségben van ez a vélekedés. Igazodnak ahhoz, amit a tömegkommunikáció, a reklámok éjjel-nappal normaként hirdetnek.

– Az értelmiség ugyanígy gondolkodik. Hiszen ők találják ki a hülye divatokat, ők határozzák meg, hogy merre menjen a világ – mondta indulatosan háziasszonyunk.

– Pedig a tízparancsolat már ötezer éve a kereszténységgel azonos értékrendet tanított.

– Meg a természeti vallások is.

– Igen, mert ősi tapasztalat, hogy az eredményes emberi együttműködést az élet tisztelete, a közösségbe vetett bizalom, és nem a pénz, nem a hatalom hozza létre.

– De ha valahol egy kézbe kerül a hatalom, egy kézben gyűlnek össze az értékek, amelyeket akár pénznek is nevezhetünk, akkor a kiszolgáltatottakkal mindent meg lehet tenni. Ott a társa-

dalom működését pont erre alapozzák, mondhatni, a kiszolgáltatottság működteti a társadalmat. Ahogy a rabszolgaság idején, vagy például a 20. századi haláltáborokban.

– Azt mondod, hogy ha az ember eldobja magától a krisztusi tanítást, akkor visszatér a rabszolgasághoz?

– Pontosan. Ez akár ma is megfigyelhető. Hány olyan hírt hallunk, hogy elvetemült emberek a csicskájukká tesznek, megaláznak egy-egy alkoholistát, vagy magukhoz csábítanak és áruba bocsátanak fiatal lányokat, fiúkat – szólt meg egyetemistánk.

– A jóság és a bizalom csak akkor működteti a világot, ha mindenki tiszteletben tartja őket. De ha a pénzt hajszolva, egymás iránti közönyben, szeretetlenül éljük az életünket, hamarosan mi sem fogjuk tudni, mi az, hogy jóság – összegezte teológus barátunk.

Látogatóban

A nyári hőségnapok egyikén, amikor csak a régi, vastag falú házakban vagy a léghűtött, modern otthonokban kellemes az élet, meglátogattam egyik nagy tudású, idős barátunkat. Látogatásomnak nem volt különösebb indoka, legfeljebb annyi, hogy egy pohár hideg limonádé vagy egy bögre jegeskávé mellett megkérdezzem tőle, hogy van, és min gondolkodik mostanában. Persze ha őszinte akarok lenni, sosem csak ennyi az ennyi: legtöbbször azért keresem fel őt, mert a vele való beszélgetések mindig emlékeztetnek, még a fel sem tett kérdéseimre is választ kapok tőle. Nem gyónni megyek hozzá, gyakran előfordul, hogy én kérdeztem őt, és nem ő engem. És úgy hallgatom a válaszait, ahogy a gyerekek szokták hallgatni nagyapjuk történeteit.

– Tudod-e, hogy miért vagyunk a világon? – kezdte a beszélgetést, amikor odaültem az íróasztala mellé.

Mindjárt maga meg is felelt a kérdésére:

– Azért, hogy felismerjük és meg tudjuk különböztetni a jót a rossztól. Hogy megtanuljunk választani a jó és a rossz között. Hogy mindig egyértelműen válasszuk és képviseljük a jót.

Várakozva néztem rá, és ő folytatta:

– A világmindenségben sok a feladat. Igazgatni kell a végtelent. Oda az Úristen nem küldhet könnyen megtévedő, megbízhatatlan lelkeket. Csak olyanokat, akik már kiálltak minden kísértést, és megtanulták legyőzni vagy legalábbis maguktól elhárítani a rosszat. Akiknek már csak egy szenvedélyük van, hogy egyesüljenek az Úr akaratával. Nem megpihenni megyünk a másvilágra, hanem hogy mindörökké együttműködünk vele. Nem az Istennek van erre szüksége, hanem nekünk, akiket megtisztel ezzel a feladattal.

– Nekem mindig elszorítja a torkom az univerzum látványa. Csodálom az űrhajósokat, hogy fel mernek menni az űrbe. Erről az otthonos kis golyóbisról, ahol a földön tartja a gravitáció a két lábunkat, kirepülnek a súlytalanság jéghideg és kietlen világába – vallottam be kétségeimet.

– Ha már ezen a gyönyörű földgolyón sikerült elrontanunk mindent, ha tüzes pokollá, sugárpokollá, járványpokollá, romos pusztasággá vált a világ, mi magunk is kipusztulunk az összes rafinált szerkezetünkkel és fejlett civilizációnkkal együtt. A bolygó általunk okozott sebei pedig lassacskán begyógyulnak, helyreáll a növény- és állatvilág, majd újra kivirágzik a földi paradicsom. A pusztulás nem tud tovább terjedni innen, az élet pedig, mint már előttünk is annyiszor, végül itt is újra győzni fog. Újra elkezdődik majd a történet egy-egy megmaradt magocskának, túlélő egysejtűnek, rovarnak, rágcsálónak, az életet verejtékes munkával szolgáló emberpárnak köszönhetően, és újra kisarjad majd mindebből valamiféle kultúra és civilizáció. De a világmindenség, a galaktikák hideg, tiszta kristályrendszerét mindez nem érinti, eközben is ezredmásodpercnyi pontossággal tovább működik. Öröknek föllötte az Urat szolgáló, fel nem lázadt angyalok és a kipróbált, a jóra elkötelezett emberi lelkek. Dicsőítik az Örökkévalót, Isten országát szolgálják.

– És ha elpusztul az emberiség, mi lesz a Gonosszal? Ő is elpusztul a bolygó sok milliárd lakójával együtt? – kérdeztem elgondolkodva.

Kérdéssel válaszolt:

– Vajon a hozzászegődött emberi gonosztevőkkel, a mindig a rosszat választókkal együtt elpusztítja-e önmagát is a Sátán? Vagy a teljes pusztulás láttán féktelen diadalérzettel átteszi működése színhelyét az univerzumba? Megpró-

bálja ott is kisiklatni az isteni teremtés rendjét? – dobtá vissza nekem idős barátunk a labdát.

– Ha csak azért létezik, hogy próbára tegye az embereket, akkor az univerzumban nincs semmi keresnivalója – véltem.

– Lehet, hogy a földgolyó az a bizonyos pokol, ahol az Isten ellen fellázadt angyalok uralkodnak, és az elkárhozott lelkek szenvednek? Lehet, hogy egymással büntet bennünket az Isten? – kérdezte rejtélyesen mosolyogva a mesemondó.

– Lehetséges. Hiszen Dante is itt, a földön találta meg a poklot, a kárhozat helyét. El kellene újra olvasni az Isteni színjátékot – sóhajtottam. – Talán ezekre a kérdéseinkre is megadja a választ.

Hálaadó imádság a tiszta ágyneműért

Nagyanyám, néhai Somogyi Béláné Meer Aranka imakönyvében találtam egy négyrét összehajtogatott vonalas papírlapot, amelyet sűrűn beírt szálkás, régimódi betűivel. Jól ismerem ezeket a betűket, hiszen gyerekkoromban ezekkel írta fel nekem, hogy mit kell vásárolnom, amikor elküldött a boltba, ezekkel írta képeslapjait és leveleit, ha elutazott valahová, vagy ha mi utaztunk el nyaralni. De ezen a jól megőrzött, bár az elmúlt évtizedek során megsárgult papíron nem a szokásos, ceruzával írt sorok követték egymást, hanem tintával írt, vékony vonalú betűk sorakoztak. Már a címe is megrendített engem: „Hálaadó imádság a tisztán áthúzott ágycéért”. Ő, ezt én is írhattam volna – jutott elsőre az eszembe, mert mindig nagy örömet okoz nekem is, amikor áthúzzom friss ágyneművel a család ágycéit, és az is, amikor először belefekszem a tiszta ágycébe. Szinte lelkefurdalást éreztem, hogy ezt még sosem köszöntem meg a Jóistennek, legfeljebb, ha egy önkéntelen mosollyal, jóleső sóhajtással, elégedett gondolattal. Pedig tudom, hogy milyen nagy ajándéka az életnek: mintha létünk biztonságát, harmóniáját jelképezné. Lehet, hogy nem mindenkinék, de nekem mindenképp. Végigolvasva a legalább hatvan évvel ezelőtt írt imádságot, valamiféle boldogság fogott el, mint amikor ráébred

az ember, hogy most bepótolta valamit, ami eddig hiányzott a mindennapjaiból. Bízom benne, hogy másoknak is örömet szerez majd nagyanyám imádsága, ezért megosztom kedves olvasóimmal ezt a rövid írásművet.

„Hálaadó imádság a tisztán áthúzott ágycéért.

Édes Jézusom, Te itt éltél emberként a földön, te tudod, milyen nagy öröm tiszta ágyneművel áthúzott ágycében álomra hajtani a fejünket. Tudod, hogy milyen nagy öröm belemerülni a tisztaság illatába és úgy aludni el. Hálásan köszönöm Neked, és köszönöm a Mennyei Atyának, a Szentlélek Úristennek és szeretett Édesanyádnak is, hogy mint már életem során annyiszor, ma este is megérezhettem ezt az örömet. Én tudom, Uram Jézus, hogy ez nem magától értetődő, hogy ez nem jár nekem! Hány ember vágyik erre a boldogságra, akiknek mégsem adatik meg. Mert nincs, aki biztosítsa fejük fölé a fedelet, a fedél alatt a megtartó szeretetet, a szeretettel együtt a saját ágycé örömet, és a saját ágycén tiszta, jó szagú ágyneműt. Mert nincs családjuk, nincs, aki a gondjukat viselné, vagy nincs, aki megtanította volna őket a saját gondjuk viselésére. Mert egyedül maradtak, mert szegények, mert elhagyatottak. Mert betegek, és nem tudják kimosni az ágyneműjüket, nem tudják áthúzni az ágycéjukat. Vagy mert háború van körülöttük, és az otthonukat el kellett hagyniuk, vagy elpusztult az otthonuk. Édes Jézusom, Te tudod, hogy milyen, ha az embernek nincs otthona, Te panaszkodtad, hogy: »A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa fejét« (Mt 8, 20). Fogadd tiszta szívből jövő köszönetemet és örök hálámat azért, hogy megkíméltél engem az otthontalanságtól. Könnyek között köszönöm irántam való jószágodat, és kérem, hogy ne hagyj el, ne felejts el sem engemet, sem szeretteimet, sem a hazámat. Ne hagyj minket elsüllyedni az emberi nyomorúság óceánjában! Bár érdemeink nem indokolják, de a jószágod és testvéri szíved megérti nagy kérésünket. Kérünk, légy oltalmunk és védelmünk, és mentsd meg Hozzád hűségű népedet a megpróbáltatásoktól. Ámen.”